

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

NATIONAL POLICE DIRECTORATE

Deres referanse:

Vår referanse:
201700564-4 008

Sted, Dato
Oslo, 28. april 2017

POLITIDIREKTORATETS SVAR PÅ HØRING OM ENDRINGER I UTLENDINGSFORSKRIFTEN - UTVIDET ADGANG TIL Å STILLE SAK OM UTVISNING I BERO MV

Vi viser til høringsbrev fra Justis- og beredskapsdepartementet av 2. februar 2017.

Forslaget innebærer at det tas inn hjemler i utlendingsforskriften § 14-3 og § 19-2 for å kunne stille en utvisningssak i bero, dersom utlendingen er ilagt straff eller særreaksjon, og det er en reell mulighet for at utvisning ikke lenger vil være et uforholdsmessig tiltak når utlendingen løslates eller særreaksjonen opphører. Det er videre foreslått en hjemmel i utlendingsforskriften § 14-5 som fastslår at utlendingen som hovedregel skal varsles på nytt før utvisningssaken igjen tas opp til vurdering.

Politidirektoratet har forelagt høringen for politidistriktene og for Politiets utlendingsenhet. Vi har mottatt innspill fra Oslo politidistrikt. Deres innspill vedlegges i sin helhet.

Generelle kommentarer

Politidirektoratet støtter samtlige endringsforslag, og slutter oss til departementets vurderinger i høringsnotatet. Tunge samfunnsvernshensyn og samfunnsøkonomiske hensyn taler for et regelverk som åpner for å stille utvisningssaken i bero med sikte på å kunne utvise utlendingen på et senere tidspunkt dersom dette er forsvarlig og forholdsmessig.

Når det gjelder de særreaksjonsdømte utlendingene, så vil det være naturlig å se de aktuelle utvisningssakene i sammenheng med de vurderingene som foretas av retten for hvorvidt vilkårene for særreaksjonen fremdeles er tilstede jf. straffeloven § 65 fjerde ledd annet punktum. Se utdypende kommentarer i vedlagte hørings svar fra Oslo politidistrikt.

Økonomiske og administrative konsekvenser

I høringsnotatets skriver departementet at forslaget ikke vil medføre vesentlige økonomiske eller administrative konsekvenser, men at det legges til rette for at noen flere straffedømte og særreaksjonsdømte kan utvises.

Politidirektoratet

Post: Postboks 8051 Dep., 0031 Oslo
Besøk: Hammersborggata 12

Tlf: 23 36 41 00
Faks: 23 36 42 96
E-post: politidirektoratet@politiet.no

Org. nr.: 982 531 950 mva
Giro:
www.politi.no

Forslaget vil ikke medføre vesentlige økonomiske eller administrative kostnader for politiet. Politidirektoratet vil bemerke at dersom flere utlendinger som har begått alvorlige kriminelle handlinger faktisk blir utvist og forlater landet etter en ny vurdering av utvisningsspørsmålet, så kan dette virke kriminalitetsforebyggende og kostnadsreducerende i et samfunnsøkonomisk perspektiv.

I høringsnotatets punkt 4.1 skriver departementet at det bare unntaksvis vil være behov for å stille en utvisningssak i bero. Uavhengig av hvor mange utvisningssaker det kan bli aktuelt å berostille, så vil vi påpeke at det vil være behov for retningslinjer for å tydeliggjøre vilkårene for berostillelse og for å fastsette hensiktsmessige saksbehandlingsrutiner. Vi viser ellers til nærmere beskrivelser i vedlagte merknader fra Oslo politidistrikt.

Med hilsen

Jan Eirik Thomassen
seksjonssjef

Kari Stokkeland
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

Vedlegg: 1

Saksbehandler
Kari Stokkeland
seniorrådgiver
Telefon 990 32 480

Politidirektoratet
v/ Kari Stokkeland
Postboks 8051 Dep.

OSLO POLICE DISTRICT

Deres referanse:
201700564

Vår referanse:

Oslo, 11.04.2017

HØRING OM ENDRINGER I UTLENDINGSFORSKRIFTEN - UTVIDET ADGANG TIL Å STILLE SAK OM UTVISNING I BERO MV.

Det vises til henvendelse fra Politidirektoratet med Justis- og Beredskapsdepartementets høring om endringer i utlendingsforskriften – utvidet adgang til å stille sak om utvisning i bero mv, av 14.02.2017. Frist for innspill til Politidirektoratet er satt til 20.04.2017.

Departementet foreslår at det i utlendingsforskriften § 14-3 og § 19-2 tas inn en særskilt hjemmel for å kunne stille en utvisningssak i bero når utvisning på vurderingstidspunktet fremstår som uforholdsmessig, dersom utlendingen er ilagt straff eller særreaksjon, og det er en reell mulighet for at utvisning ikke lenger vil være et uforholdsmessig tiltak når utlendingen løslates eller særreaksjonen opphører. En slik hjemmel kan gjøre det mulig å avvente situasjonen noe, slik at utvisning kan besluttes dersom domfeltes helsetilstand eller helsetilbudet i hjemlandet bedrer seg.

Berostilling av sak om utvisning på grunn av uforholdsmessighet

Oslo politidistrikt (OPD) stiller seg positive til de foreslåtte endringene. Vår erfaring er at det i praksis har vist seg vanskelig å gjennomføre et utvisningsvedtak overfor personer som er dømt til en strafferettslig særreaksjon. Sakene tar ofte svært lang tid og er krevende å forberede. Det kan være utfordrende å innhente relevante helseopplysninger og behandlingstilbud fra utlandet, helsesituasjonen kan endres underveis, og det kan ta tid å få innhentet tilstrekkelig dokumentasjon fra helsemyndighetene til at sak om utvisning kan vurderes på et tidlig stadium av særreaksjonen. Sakene er ofte svært komplekse, og med mange kryssende hensyn som må ivaretas.

Av hensyn til frister i utvisningssaker og av hensyn til behandlingen knyttet til særreaksjonen, hvor lovlig opphold vil være en faktor i vurderingen av utlendingens helsetilbud, vil det være essensielt at sak om utvisning startes så tidlig som mulig etter rettskraftig avgjørelse. Imidlertid er vi enige i at det i gitte saker kan være hensiktsmessig at det ikke *treffes vedtak* om utvisning umiddelbart, men at saken stilles i bero i påvente av at situasjonen endrer seg. Slik OPD ser det, vil det være naturlig at saker som er av så utfordrende karakter med hensyn til retur som de angitte sakene, vil være naturlig at tar lenger tid å forberede og dermed treffe vedtak i utvisningssaken. Forslaget er videre i tråd med utvisningsinstituttets formål. Den persongruppen forslaget sikter til vil ofte være i kjernen av de tilfeller hvor det er behov for å

Oslo politidistrikt

beskytte samfunnet. Handlingene er ofte av de groveste forbrytelser knyttet til liv og helse, og må derfor være i kjernen av handlinger loven ønsker å beskytte mot.

Vi er videre enige i at forslaget bør gjelde i alle saker, og ikke bare de som angår utvisning på grunn av ilagt særreaksjon. Det vises til at de samme hensyn kan gjelde i saker hvor utlendingen har et sykdomsbilde som medfører at de samme problemstillinger reises, men hvor utlendingen ikke ble funnet å bli dømt til særreaksjon. Vi tilslutter departementets vurdering og forslag.

Videre mener vi at forslaget er i tråd med det forvaltningsrettslige prinsippet om å få saken så godt opplyst som mulig før vedtak treffes, jf. forvaltningsloven § 17. Ved at man er kjent med at det er en reell mulighet for at forholdene vil endre seg, kan det forventes å treffe vedtak til omstendighetene knyttet til saken er brakt på det rene. Det at vurderingen blir stilt i bero i medhold av omstendighetene som foreligger, ser vi som naturlig i så alvorlige saker med komplekse saksomfang som her vil foreligge. Dette styrkes også av prinsippet om forsvarlig saksbehandling i forvaltningen.

Imidlertid vil utlendingene kunne fortsette å opparbeide seg mer tilknytning gjennom nye familieband, sosiale relasjoner, studier mv gjennom soningen / særreaksjonen. Disse momentene bør også vurderes ved en eventuell forskriftsendring da de vil kunne ha betydning for forholdsmessighetsvurderingen.

Et annet aspekt som også bør vurderes, er integreringsperspektivet. I saker som vedrører særreaksjonsdømte vil en utlending med lovlig opphold få et behandlingsopplegg tilsiktet tilbakeføring i samfunnet på sikt. Dette perspektivet taler i retning av at sak om utvisning avgjøres så raskt som mulig, og at berostillelsen begrenses så langt det er mulig. Frem til et endelig vedtak om utvisning foreligger, vil utlendinger med lovlig opphold ha rettigheter i både helseinstitusjon og fengsel, som vil begrenses ved et endelig vedtak om utvisning. Det er dermed et moment at oppholdsstatus avklares for den videre straffegjennomføringen/behandlingen.

De overnevnte momentene bør ses hen til i vurderingen av hvorvidt en sak skal berostilles i det konkrete tilfellet eller ikke, samt lengden på berostillelsen. Videre bør det nedtegnes retningslinjer som redegjør for hva som ligger i "reell mulighet for at utvisning ikke vil være et uforholdsmessig tiltak når utlendingen løslatelse eller særreaksjonen opphører". Dette for å sikre forutberegnelighet for utlendingen, og for å sikre likebehandling i forvaltningen.

OPD er for øvrig enige i at forskriftsendringene også bør omfatte EØS-borgere og utlendinger som er omfattet av EØS-regelverket. OPD har erfaring med saker med særreaksjonsdømte EØS-borgere hvor retur også i disse sakene kan være utfordrende. De samme hensyn kan også her gjøre seg gjeldende.

Endring av overskrift - § 14-3

Når det gjelder endringen i utlendingsforskriften § 14-3 stiller vi oss positive til forslaget. Vi anser at forskriftsendringen først og fremst retter seg mot utvisning på bakgrunn av straff, og er mindre hensiktsmessig når det gjelder utvisning som følge av brudd på utlendingsloven. Rettsikkerheten til utlendinger i andre utvisningssaker vil, slik departementet skriver, ivaretas gjennom de øvrige alminnelige saksbehandlingsregler.

Til bestemmelsens siste ledd om adgangen til å stille i bero sak om utvisning grunnet § 73, er spørsmålet om det kan oppstå en uønsket begrensning. Spørsmålet blir om denne bestemmelsen også bør gjelde for vurdering av utvisning for brudd på utlendingsloven.

Saksbehandlingsregler - § 14-5

OPD støtter departementets vurdering og vi er enige i at det bør gis nytt varsel til utlendingene før det fattes vedtak i en sak som har vært stilt i bero av hensyn til kontradiksjon og sakens opplysning.

Økonomiske og administrative konsekvenser

For politiets del vil ikke forslaget antas å medføre særlig store endringer hva gjelder sakstiltfang. Dette vil imidlertid avhenge av hva slags praktiske løsninger og ansvarsfordeling som vil bli besluttet.

Det vil kunne bli merarbeid for politiet med hensyn til oppfølgingsarbeid og opplysning og utredning av sak etter berostillelse. I komplekse saker som er svært tidkrevende å opplyse, gjøres imidlertid dette allerede ved at det ofte vil være behov for oppdaterte opplysninger og utredning.

Ansvarfordeling og sakshåndtering

Etter vårt syn bør ansvaret for om en sak skal stilles i bero og beslutning om gjenopptakelse, ligge til Utlendingsdirektoratet eller Utlendingsnemnda som vedtaksorgan, jfr. utlendingsloven § 72. Det er også vedtaksorganet som bør skrive beslutningen om berostillelse, slik praksis for berostillelse etter utlendingsforskriften § 14-3 femte ledd er når § 73 er til hinder for utsendelse. Politiet underretter om beslutningen til utlendingen og/eller fullmektig i tråd med forvaltningsloven §§ 27 og 12.

Tekniske løsninger antar vi at vil kunne løses på samme måte som for praktisering av § 14-3 femte ledd, samt oppfølgingen av de berostilte sakene.

Når det gjelder innhenting av nye opplysninger etter en berostillelse, vil det være hensiktsmessig at ansvaret ligger til politiet som forberedende organ. Vedtaksorganet kan sende en tverretattlig melding til politiet når de ønsker at saken skal utredes på nytt eller nærmere for vurdering av om vedtak skal treffes.

Videre mener OPD at det for saker som vedrører utlendinger dømt til særreaksjon, vil være naturlig at oppfølgingen av den berostilte saken korresponderer med vurderingen som foretas av retten for hvorvidt vilkårene for særreaksjonen fremdeles er tilstede. Det vises til straffeloven § 65 fjerde ledd annet punktum hvor det følger at senest 3 år etter siste rettskraftige dom skal påtalemyndigheten enten beslutte opphør av reaksjonen eller bringe saken inn for tingretten, som avgjør ved dom om reaksjonen skal opprettholdes. Særreaksjon idømt på grunnlag av lovbrudd som nevnt i § 62 første ledd annet punktum skal senest opphøre tre år etter overføringsdommen. Det vil i denne forbindelse bli foretatt en oppdatert vurdering av blant annet gjentakelsesfare, sykdomsbilde og framtidsutsikter, noe som vil være sentralt også for sak om utvisning. Rettskraftig avgjørelse vil utleveres til Utlendingsmyndighetene i tråd med politiregisterloven § 30, jfr. politiregisterforskriften § 10-13 annet ledd.

Audun Kristiansen
Seksjonssjef

Saksbehandler:
Henrikke E. Vestgren
Juridisk rådgiver